

UCHWAŁA Nr XVI/114/19
RADY GMINY SOMIANKA
z dnia 20 grudnia 2019 roku

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Somianka na rok 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 506, poz. 1309, poz. 1696, poz. 1815), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 2277), art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019r. poz. 852), Rada Gminy Somianka uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Somianka na 2020 r. stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 2 stycznia 2020r.

Przewodniczący Rady Gminy

/-/ **Krzysztof Jan Rakowski**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy corocznie uchwała gminny program profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi uwzględniający cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii Rada Gminy uchwała Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii uwzględniający cele operacyjne dotyczące przeciwdziałaniu narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

GMINNY PROGRAM

Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Somianka na 2020 rok

Gmina Somianka liczy 31 sołectw, w których zamieszkuje stale 5 644¹ mieszkańców oraz ok. 2500 osób w sezonie letnim na indywidualnych działkach letniskowych i ok. 400 osób przebywających na terenie ośrodków wypoczynkowych.

Na terenie gminy usytuowanych jest 16² punktów sprzedaży napojów alkoholowych (w tym 16 punktów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo; 14 punktów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5 % - 18% zawartości alkoholu oraz 15 punktów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18%) do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy). Wraz z wejściem w życie zmian do ustawy z dnia 26 października 1982 r. „O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” Rada Gminy uchwałą nr LII/1302/18 z dnia 24 sierpnia 2018 r. ustaliła na terenie Gminy Somianka maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających:

- 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - 11 zezwoleń;
- 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 7 zezwoleń;
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - 7 zezwoleń;
- 4) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 25 zezwoleń;
- 5) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 23 zezwolenia;
- 6) powyżej 18% zawartości alkoholu, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 23 zezwolenia.

Obecnie sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży prowadzi 4³ punkty (gastronomia) w tym 3⁴ punkty posiadają zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% - 18% zawartości alkoholu oraz 3 punkty powyżej 18% zawartości alkoholu.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii tworzy się w oparciu o „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych” w celu zwalczania zagrożeń funkcjonowania społecznego i ekonomicznego gminy wynikających z nadużywania alkoholu a w szczególności poprawy kondycji zdrowotnej, psychicznej

¹ Dane wg stanu na dzień 10 grudnia 2019r.

² Jak wyżej

³ Jak wyżej

⁴ Jak wyżej

i moralnej mieszkańców gminy. Przeciwdziałanie tym zagrożeniom wymaga systematycznej i dobrze zorganizowanej działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii.

W myśl ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy uchwałą: Nr LII/303/18 z dnia 24 sierpnia 2018r.;

ustaliła następujące zasady usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy:

- 1) punkty sprzedaży i podawania mogą znajdować się w odległości nie mniejszej niż 90 mb od:
 - a) obiektów kultu religijnego, w których regularnie odbywają się zgromadzenia wiernych;
 - b) cmentarzy;
 - c) szkół, żłobków, internatów.
- 2) odległości, o których mowa w pkt 1 mierzone są wzdłuż najkrótszych ciągów komunikacyjnych i pieszych, pomiędzy wejściem do obiektu a wejściem do punktu sprzedaży;
- 3) przez ciągi komunikacyjne rozumie się istniejące drogi, a przez ciągi piesze istniejące chodniki.

Podobnie jak w poprzednich latach zakłada się przeprowadzenie działań kontrolnych przestrzegania warunków określonych w zezwoleniach na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj.

- czy alkohole dostarczane są do miejsc sprzedaży tylko w naczyniach zamkniętych z oznaczeniem nazwy producenta, rodzaju i ilości napoju oraz jego mocy,
- czy w miejscu sprzedaży napojów alkoholowych jest widoczna informacja o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,
- czy nie prowadzi się reklamy napojów alkoholowych,
- czy przestrzega się zakazu sprzedaży napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł,
- czy przestrzega się zakazu sprzedaży napojów alkoholowych przed i po godzinach zamknięcia lokalu,
- czy przestrzega się zakazu sprzedaży alkoholu na kredyt lub pod zastaw,
- czy przestrzega się prowadzenia sprzedaży alkoholu przez osoby pełnoletnie,
- czy przestrzega się w miejscu sprzedaży i najbliższej okolicy porządku publicznego.

Kontrola w tym zakresie prowadzona będzie przez członków GKRPA oraz Policję a wnioski z kontroli mogą być wykorzystane do oceny zasadności wydawanych zezwoleń. Podczas kontroli przewiduje się przeprowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej skierowanej do sprzedawców napojów alkoholowych.

Nowelizacja ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadziła zakaz spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych.

Kontrolę nad przestrzeganiem powyższego zakazu sprawują członkowie GKRPA oraz policjanci Posterunku Policji w Somiance.

Realizacja programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii wymaga efektywnego współdziałania z organizacjami wyznaniowymi, organami samorządu terytorialnego a także Gminnym Ośrodkiem Kultury i filiami bibliotecznymi w terenie oraz świetlicami funkcjonującymi na terenie naszej gminy, Posterunkiem Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, lekarzami, dyrektorami szkół, Poradnią Leczenia Uzależnień w Wyszkowie, Grupą AA, Sądem Rejonowym w Wyszkowie, kuratorem

zawodowym rejonu Somianka, stacjonarnymi Ośrodkami Terapii i Leczenia Uzależnień i innymi ośrodkami leczenia odwykowego, z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia podpisał umowy na refundację kosztów leczenia odwykowego, z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, z ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, realizatorami programów korekcyjno – edukacyjnych w Powiecie, Punktem Konsultacyjnym w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki w Wyszkanie, Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej, PARPA.

A. Zgodnie z ustawą gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych będzie realizowany w formie następujących przedsięwzięć:

- 1) zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą,
- 3) prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 4) ustalania szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- 5) wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

W celu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu planuje się:

- kontynuację pracy zespołu do przeprowadzania rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu mających na celu zmotywowanie osób uzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego,
- prowadzenie rozmów motywacyjnych mających na celu uświadomienie osobom nałogowo nadużywającym alkoholu, że uzależnienie jest chorobą i koniecznością staje się podjęcie leczenia odwykowego w palcówkach odpowiednio przygotowanych do walki z nałogiem,
- zachęcanie osób uzależnionych do korzystania z usług Poradni Leczenia Uzależnień w Wyszkanie, udziału w mityngach grup AA,
- prowadzenie zajęć profilaktycznych z wykorzystaniem posiadanych materiałów edukacyjnych, które posłużą jako materiał metodyczny do prowadzonej w świetlicach działalności profilaktycznej w zakresie zagrożeń wynikających z uzależnień,
- prenumeratę czasopism o tematyce uzależnień,
- przeprowadzenie analizy, sporządzenie raportu diagnostycznego na temat problemów alkoholowych na terenie Gminy Somianka,
- szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz opiekunów świetlic.

W celu udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochronny przed przemocą planuje się:

- przyjmowanie wniosków od najbliższych członków rodzin, sąsiadów, znajomych osób

- uzależnionych od alkoholu a także pracowników GOPS-u, Policji i zapraszanie osób uzależnionych od alkoholu na rozmowy motywacyjne,
- kierowanie zleceń do biegłego sądowego celem przeprowadzenia badań i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w stosunku do osób, które swym zachowaniem zakłócają spokój lub porządek publiczny, powodują rozkład życia rodzinnego, uchylają się od pracy, demoralizują małoletnich,
 - kierowanie wniosków do sądu w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu i uchylających się od podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego, ustanowienia nadzoru kuratora na czas trwania obowiązku leczenia i ustalenia zakładu leczniczego,
 - prowadzenie rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych od alkoholu mających na celu „wyjście” ze współuzależnienia, zrozumienie alkoholizmu jako choroby i motywowanie swym postępowaniem osobę uzależnioną od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o możliwości uzyskania świadczeń alimentacyjnych i pisanie pozwu o alimenty,
 - udzielanie osobom współuzależnionym pomocy prawnej – bezpłatna usługa dyżurującego w Urzędzie Gminy radcy prawnego i adwokata,
 - zachęcanie do korzystania z pomocy psychologicznej Poradni Leczenia Uzależnień funkcjonujących w pobliskich miastach,
 - zachęcanie do udziału w grupach samopomocowych działających w Wyszkwowie, oraz w grupie terapeutycznej dla członków rodzin osób uzależnionych organizowanej przez Poradnię Leczenia Uzależnień w Wyszkwowie,
 - zachęcanie do korzystania ze wsparcia Gminnego Punktu Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkwowie w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przed przemocą,
 - objęcie rodzin znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji materialnej i kwalifikujących się do przyznania świadczeń z funduszu GOPS – pomocą materialną,
 - dofinansowanie dożywiania dla dzieci z rodzin patologicznych i dotkniętych ubóstwem,
 - współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - zorganizowanie wyjazdów (wraz z transportem) na tzw. Spotkania Trzeźwościowe i umożliwienie osobom uzależnionym i dotkniętym problemami wynikającymi z uzależnień, doświadczających przemocy, udziału w mityngach, które będą odbywały się podczas w/w spotkań.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej

Ta forma działalności będzie realizowana na rzecz dzieci i młodzieży w Gminie Somianka przez świetlice wiejskie, szkoły i sprzedawców napojów alkoholowych.

Świetlice wiejskie, przy współpracy z pracownikami filii bibliotecznych, pracownikami GOK oraz szkołami będą podejmowały działania informacyjno-edukacyjne mające na celu promowanie odpowiednich wzorców życia rodzinnego (opartych na wzajemnej pomocy, szacunku, partnerstwie, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy.) oraz inicjatywy na rzecz przeciwdziałania negatywnym skutkom uzależnienia od alkoholu.

Merytoryczna działalność świetlic wiejskich w zakresie realizacji Programu zostaje powierzona Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Somiance. Środki finansowe na finansowanie działalności świetlic w zakresie merytorycznej realizacji Programu i zatrudnienie opiekunów świetlic (na wynagrodzenia wynikające z umów zlecenia) zostaną przekazane Gminnemu Ośrodkowi Kultury w formie dotacji celowej.

Świetlice wiejskie zaplanowały m.in.:

- wycieczki i spotkania integracyjne wraz z transportem,
- wyjazdy na basen,
- kultywowanie tradycji – obrzędów,
- integracyjne ogniska,
- cykliczne zajęcia edukacyjne, m.in. spektakle profilaktyczne,
- zajęcia sportowo- rekreacyjne,
- zajęcia plastyczno-techniczne i rękodzielnicze,
- inne zajęcia cykliczne (m.in. spotkania chóru i scholii dziecięcej, spotkania Al.-Anon).

Szczegółowy plan zajęć poszczególnych świetlic wiejskich funkcjonujących na terenie gminy Somianka dostępny będzie na stronie internetowej www.somianka.pl.

Powyższe działania umożliwiają dzieciom i młodzieży pod okiem osób dorosłych spędzić aktywnie, bezpiecznie i pożytecznie swój wolny czas oraz przygotowują ich do:

- życia w harmonii ze sobą i innymi,
- współdziałania, tolerancji,
- poszanowania norm i wartości,
- kształtowania właściwych postaw wobec tematyki zdrowia, uzależnień, przejawów agresji,
- umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych,
- poczucia własnej wartości w oparciu o odnoszone sukcesy,
- asertywnych zachowań,
- budowania i wzmacniania systemów wzajemnego wsparcia,
- wrażliwości na problemy i potrzeby innych ludzi,
- podejmowania właściwych decyzji i przyjmowania odpowiedzialności za podejmowane działania.

Zaplanowano również środki na inne działania profilaktyczno-integracyjne oraz dofinansowanie wypoczynku zorganizowanego.

W zakresie **profilaktyki szkolnej** planuje się przy współpracy z Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej i PARPA przeszkolenie nauczycieli dotyczące:

- bezpiecznego korzystania z internetu i cyberprzemocy,
- asertywności zachowań uczniów wobec propozycji stosowania używek oraz konsekwencji zdrowotnych stosowania używek,
- zakup broszur, ulotek, informatorów dla uczniów i rodziców w w/w zakresie.

Zajęcia/warsztaty z uczniami i spotkania z rodzicami uczniów:

- podnoszące świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji stosowania używek (alkoholu, palenia papierosów, eksperymentowania z narkotykami),
- nauka asertywnych zachowań uczniów wobec propozycji eksperymentowania z używkami lub stosowania używek,
- przedstawienie pojęcia cyberprzemocy i uwrażliwienie uczniów i rodziców na konsekwencje tego zjawiska, podanie informacji gdzie należy się zgłosić będąc ofiarą lub świadkiem działania cyberprzemocy.

W trosce o zdrowy rozwój osób niepełnoletnich Gminna Komisja Przeciwdziałania Alkoholizmowi w Somiance zaplanowała również działania profilaktyczne skierowane **do sprzedawców napojów alkoholowych**. Sprzedawcy przy składaniu oświadczeń

o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za poprzedni rok otrzymają materiały (plakaty, naklejki i ulotki) będące w dyspozycji gminy, z podstawowymi treściami edukacyjnymi, przypominającymi o konieczności kontroli wieku i informującymi o konsekwencjach związanych ze sprzedażą alkoholu nieletnim.

Ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami

W myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy podjęła stosowne uchwały:

- ograniczającą liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5% zawartości alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- ograniczającą liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5% zawartości alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży,
- określającą zasady usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie naszej gminy.

W 2020r. przewiduje się przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania zasad obrotu tymi napojami. Kontrola będzie prowadzona przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Somiance przy współudziale Policji a jej wyniki mogą być wykorzystane do oceny zasadności wydawanych zezwoleń poszczególnym placówkom handlowym.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

W 2020r. z funduszu na przeciwdziałanie alkoholizmowi zaplanowano sfinansowanie działalności funkcjonujących świetlic i ich doposażenie w zależności od istniejących potrzeb i możliwości finansowych, oraz finansowe wsparcie Punktu Konsultacyjnego w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki w Wyszowie.

Planowanie, koordynację zadań związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powierzono koordynatorowi ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie w wysokości po 100 zł. dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i członków Zespołu do przeprowadzania rozmów motywacyjnych:

- za udział w jednym posiedzeniu Komisji,
- za udział w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w wyniku, której zostanie skontrolowanych minimum 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- za udział w posiedzeniu Zespołu do przeprowadzenia rozmów motywacyjnych.

Powyższe wynagrodzenie będzie przysługiwało:

- członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będących jednocześnie pracownikami Urzędu Gminy – jeśli posiedzenie odbywać się będzie po godzinach pracy w Urzędzie tj. po godz. 16.00 lub w dni wolne od pracy w Urzędzie,
- członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzących

w skład Zespołu do przeprowadzania rozmów motywacyjnych.

B. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. gminny program przeciwdziałania narkomanii będzie realizowany w formie następujących przedsięwzięć:

- I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
- III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
- IV. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- V. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
- VI. Pomoc społeczną osobom uzależnionym dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Całkowity koszt realizacji programu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii przewiduje się na kwotę 100.000,00 zł.

Wydatki związane z realizacją programu są zabezpieczone w budżecie gminy.